

ILAVSKÝ MESAČNÍK

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava Ročník XXVIII. 15. november 2022 ZDARMA!

Ilavský most trenčianska župa uzatvorila v novembri 2018

Po štyroch rokoch sa konečne našla firma, ktorá postaví nový most.
V novembri 2022 realizátor stavby preberá stavenisko a na vytvorenie diela má 400 dní.

V aktuálnom vydaní si prečítate:

- Mesto Ilava ďalšie štyri roky povedie Viktor Wiedermann
- INEKO vyhodnotil finančné zdravie, Ilava je v TOP 10 medzi samosprávami
- Na Dušičky viedli naše kroky na hroby našich blízkych zosnulých, nezabudli sme ani na pamätné hroby
- Na sviatok Všetkých svätých oslávil patrocínium aj ilavský kostol
- Mladé novinárky z Ilavy uspeli v súťaži

ÚVODNÍK
EDITORIAL

Novembrové vydanie Ilavského mesačníka, ktoré práve držíte v rukách, dáva predzvesť tomu, že sa rok 2022 pomaličky blíži ku koncu. Jeseň je obdobím, ktoré skloňujú nielen básnici a filozofi... Každý v nej vidíme niečo iné. Niektorí hmlu, vietor, dážď, tmavé sychravé večery a melanchóliu. Iný sa zameriava na farebné listy, pestrosť, krásu v prírode a nádherné skoré západy slnka. Často je jeseň viac obdobím duše, než prírody. A tak, ako vidíme dvojako naplnený ten povestný pohár - poloplný či poloprázdny, taká je aj naša duša. Taká je aj naša jeseň. Nielen tá v prírode, ale aj jeseň života. Pripomenuli sme si to aj pri hrobkách a v spomienkach na svojich blízkych, ktorí sa nás pozerajú už "zhora"... Ktovie, čo si o tej našej jeseni myslia...

Október a november však nebol iba o úcte k starším, či o dušičkových spomienkach. Mestami, obcami a krajmi naprieč Slovenskom hýbali najmä komunálne a župné voľby. Najskôr predvolebnými sľubmi v kampani a napokon rozhodnutiami, ktoré musel každý občan urobiť sám. Tým prvým bolo, či ísť voliť, alebo nie. Tí, ktorí sa svoje právo rozhodli využiť, sa rozhodovali opäť a to hneď niekoľkokrát. O tom, koho si vyberú na post primátora, za poslancov vo svojom volebnom obvode a taktiež koho chcú vidieť na stoličke krajského župana a v roli zástupcov nášho okresu. Výsledky volieb sú už dobre známe, ich sumár vám prinášame hneď vedľa. Hoci kalendárny rok sa nám končí, nové volebné obdobie práve začína. Prvý príhovor staronového primátora preto nájdete na strane č. 3.

Obálku Ilavského mesačníka tentokrát "zdobí" záber na kanálsky most. Záber, ktorý sa dlhé mesiace a dokonca i roky nemenil, sa konečne ocitol v inom zátiší. Práve november 2022 by mal byť termínom, kedy zhotoviteľ preberie stavenisko, ohradí ho a začne s prácami na novom moste, na ktorého dokončenie má 400 dní. Radnica chce v tejto súvislosti zorganizovať spoločné stretnutie s majiteľom a správcou mosta, zhotoviteľom a podnikateľmi, ktorých sa stavba dotkne najviac. Viac na túto tému vám v mesačníku preto prinesieme v decembri.

Prajem vám príjemné jesenné dni.

V. Klobučníková
šéfredaktorka IM

Ilavu ďalšie štyri roky povedie V. Wiedermann, do poslaneckého zboru pribudli traja nováčikovia

Mestská volebná komisia v Ilave, podľa § 190 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uverejňuje výsledky volieb pre voľby do orgánov samosprávy obcí v roku 2022, konaných dňa 29. 10. 2022. Volieb sa zúčastnilo 1812 voličov z celkového počtu 4587 voličov, čo znamená účasť 39,5 %.

VÝSLEDKY VOLIEB PRIMÁTORA MESTA ILAVA

Za primátora mesta Ilava bol zvolený: Ing. Viktor Wiedermann, DOBRÁ VOLBA a Umiernení
Počet získaných hlasov všetkých kandidátov:

KANDIDÁT	VOLEBNÝ OBLVOD						SPOLU
	č. 1	č. 2	č. 3	č. 4	č. 5	č. 6	
Ľuboš GREGUŠKA Národná koalícia / nezávislá kandidáti	53	45	36	52	54	5	245
Mgr. Lukáš KONÍK Hlas - sociálna demokracia	101	113	62	88	60	4	428
Ing. Viktor WIEDERMANN Dobrá voľba a Umiernení	241	200	171	169	235	39	1055

VÝSLEDKY VOLIEB DO MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

VOLEBNÝ OBLVOD č. 1 - Dom kultúry Ilava

Zvolení poslanci:

Ludmila Hujová, Kresťanskodemokratické hnutie
Štefan Čiernik, Ing., nezávislý kandidát

Tibor Meliš, Ing., HLAS - sociálna demokracia

VOLEBNÝ OBLVOD č. 2 - Základná škola Ilava

Zvolení poslanci:

Dana Schillerová, SMER - sociálna demokracia

Peter Melo, JUDr., Ing., HLAS - sociálna demokracia

mokracia

Martin Komada, Kresťanskodemokratické hnutie

VOLEBNÝ OBLVOD č. 3 - Základná umelecká škola

Zvolení poslanci:

Jana Dianová, Mgr., Slovenská národná strana

Pavol Šupák, Ing., SMER - sociálna demokracia

VOLEBNÝ OBLVOD č. 4 - Technické služby Ilava

Zvolení poslanci:

Pavol Filo, Ing., nezávislý kandidát

Etela Eglyová, RNDr., SMER - sociálna demokracia

VOLEBNÝ OBLVOD č. 5 - Kultúrno - spoločenský dom Klobušice

Zvolení poslanci:

Daniel Strelíček, nezávislý kandidát

Branislav Vavřík, Bc., Kresťanskodemokratické hnutie

VOLEBNÝ OBLVOD č. 6 - Dom kultúry Iľavka

Zvolení poslanci:

Anton Bajžík, Ing., nezávislý kandidát

(Mestská volebná komisia v Ilave)

VÝSLEDKY VOLIEB DO KRAJSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Na čele Trenčianskeho samosprávneho kraja bude aj naďalej Jaroslav Baška. Ten svojím výsledkom 67,25% hlasov s obrovským náskokom zvíťazil pred druhým Petrom Mátošom (16,61%). Aktuálny župan Trenčianskeho samosprávneho kraja získal 131 705 hlasov, čo predstavuje oproti posledným voľbám v roku 2017 (62 807 hlasov) nárast o 68 898 hlasov. „Som rád, že som získal najviac percent hlasov spomedzi všetkých županov. Budem pokračovať v ťažkej práci, máme rozpracované projekty za viac

ako 120 miliónov eur. Tie musíme dokončiť do konca budúceho roka. Nie je to len moja práca, som rád, že mám za sebou silný tím,“ povedal staronový župan s tým, že ho teší podpora voličov zo širokého politického spektra. „V tejto veľmi ťažkej dobe je dôležité ľudí spájať. A ja si myslím, že ich spájam,“ dodal župan. V krajskom parlamente nastanú zmeny, o 44 kresiel v Zastupiteľstve TSK malo v deviatich volebných obvodoch záujem 265 kandidátov. V novom volebnom období obháji svoj post 30 doterajších krajských poslancov,

ktorých doplní 14 nováčikov.

Zvolení poslanci za volebný obvod č. 2 (okres ILAVA):

1. Peter Wolf (NEKA) - 7 815 hlasov

2. Peter Marušinec (SMER - SD, Hlas - sociálna demokracia, SME RODINA, SNS) - 5 170 hlasov

3. Viliam Cibik (STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI) - 4 302 hlasov

4. Juraj Hort (KDH, SaS, OKS, DOBRÁ VOLBA a Umiernení, SPOLU, ODS - Občianski demokrati Slovenska, ŠANCA) - 4 170 hlasov
-tsk, ŠÚ-

PRÍHOVOR PRIMÁTORA MESTA ILAVA ING. VIKTORA WIEDERMANN

Vážení spoluobčania, posledný októbrový víkend ste v spojených komunálnych a regionálnych voľbách rozhodli o ďalšom smerovaní nielen nášho mesta, ale aj celého kraja. Veľmi si vážim Vašu dôveru, ktorú ste mi vyjadrili potvrdením môjho mandátu ako primátora mesta, na nasledujúce funkčné obdobie. Teším sa, že spoločne s novým poslaneckým tímom budeme môcť realizovať a naplniť vytýčené ciele, ktoré na nás čakajú počas nasledujúcich štyroch rokov.

Jeden z najväčších projektov, do ktorého sme sa už pustili, je výstavba nového domova sociálnych služieb spoločne s denným stacionárom, ktorý sa bude nachádzať v areáli bývalej obchodnej akadémie. Cieľom je vybudovať pekné a dôstojné prostredie, v ktorom budú môcť tráviť seba svojho života tridsať obyvateľia nášho mesta. Taktiež máme v pláne rekonštruovať niekoľko mestských budov za účelom zníženia ich energetickej náročnosti. Niektoré sa začínajú projektovo pripravovať s tým, že kompletný projekt rekonštrukcie Domu kultúry v Ilave je už hotový a je naň vydané aj stavebné povolenie. Momentálne zabezpečujeme financovanie celého projektu tak, aby sme mohli začať s rekonštrukčnými prácami už na jar budúceho roka.

Zároveň spomeniem niektoré z ďalších výziev, ktoré na nás čakajú

v nasledujúcom období. Je to napríklad pokračovanie v rozbehnutej rekonštrukcii a oprave mestských komunikácií, dobudovanie ďalších športovísk s revitalizáciou už existujúcich a taktiež rozšírenie expozície mestského múzea na prvom poschodí. Projekt Modernizácia zberného dvora Technických služieb mesta Ilava je už podaný a čakáme na jeho vyhodnotenie. Samozrejme, okrem uvedených projektov na nás čakajú aj mnohé ďalšie, ktoré sa budú postupne realizovať.

Veľmi sa teším tomu, že po štvorročnom čakaní sa konečne začnú práce na moste ponad Vážsky kanál. Jeho výstavba by mala trvať 400 dní, čo prinesie určité obmedzenia najmä pre obyvateľov Sihote, preto ich chcem týmto zároveň poprosiť o trpezlivosť. Verím, že termín výstavby bude dodržaný a na konci roka 2023 bude nový most už plne funkčný a v prevádzke.

Nedávno ma navštívil primátor mesta Dubnica nad Váhom, pán Peter Wolf. Obidvaja sme potvrdili náš spoločný záujem o rozvoj našich miest aj na regionálnej úrovni. Možnosti spolupráce vidíme najmä v budovaní a prepojení dopravnej infraštruktúry, výstavbe cyklotrás, sociálnej oblasti, ale taktiež v propagácii a rozvoji cestovného

ruchu v našom okrese. Verím, že ako novozvolenému poslancovi Trenčianskeho samosprávneho kraja sa mu podarí presadiť v krajskom zastupiteľstve zmysluplné projekty, ktoré pomôžu k rozvoju celého nášho regiónu.

Záverom mi dovoľte ešte raz poďakovať sa všetkým, ktorí prispeli k tomu, že uplynulé volebné obdobie hodnotím z môjho pohľadu ako úspešné. Podarilo sa nám zrealizovať veľa projektov, ktoré zvýšili životnú úroveň obyvateľov nášho mesta. To nastávajúce obdobie, ktoré nás ešte len čaká, bude určite komplikované. Som však presvedčený o tom, že spoločnými silami to zvládneme a na jeho konci budeme môcť konštatovať, že sa nám veľa vecí vydarilo.

Ing. Viktor Wiedermann
Primátor mesta Ilava

V rebríčku finančného zdravia sa Ilava umiestnila na 8. mieste

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) vo svojej tlačovej správe zhodnotil finančné zdravie miest a žúp za rok 2021. Podľa výsledkov sa medziročne zhoršilo a koronakríza vrátila viaceré ukazovatele hospodárenia samosprávy viac rokov dozadu. Klesli prebytky na bežných účtoch, dlh na obyvateľa vzrástol a viac záväzkov nebolo uhradených načas.

Priemerné skóre finančného zdravia za všetky mestá na Slovensku predstavuje hodnotu 4,35 z maximálnych 6,00, čo je o 0,07 bodu menej ako rok predtým. Mestá boli na vrchole svojho finančného zdravia počas rokov 2017 až 2020 a aktuálny pokles znamená pomyselný návrat k stavu z roku 2016.

O to viac nás teší, že naopak ILAVA sa za rok 2021 umiestnila na vrchole svojho finančného zdravia, aké dosiaľ dosiahla.

Pred desiatimi rokmi sa ilavská samospráva nachádzala v rebríčku na 48. mieste. V roku 2015 na 32. mieste a v roku 2017 sme dokonca opäť klesli na 41. miesto. V rokoch 2018 a 2019 sa nám podarilo posunúť sa na priečky číslo 31 a 27. Za rok 2020 si Ilava skokom polepšila, keď sa umiestnila na

14. mieste. No a za uplynulý rok 2021 sa nám podarilo dostať sa do top desiatky miest s najlepším finančným zdravím - na 8. miesto.

INEKO zverejnil priemernú hodnotu finančného zdravia všetkých samospráv a VÚC v hodnote 4,35, Ilava však dosiahla úroveň finančného zdravia 5,4 (max. je 6), t.j. **VÝBORNÉ FINANČNÉ ZDRAVIE**.

Hodnotenie finančného zdravia poskytuje komplexný pohľad na hospodárenie samospráv, ktoré INEKO zostavuje na základe vlastnej metodiky. Zahŕňa viaceré kľúčové parametre hospodárenia: celkový dlh, dlhovú službu, bilanciú bežného účtu a záväzky po lehote splatnosti. Celkovo 59 miest získalo hodnotenie „výborné finančné zdravie“ (skóre nad 5 bodov), pričom na vedúcej pozícii evidujeme Nové Mesto nad Váhom. Ďalších

78 miest dosiahlo „dobré finančné zdravie“ (medzi 4 a 5 bodmi). Hodnotenie medzi 3 a 4 bodmi („dostatočné“ finančné zdravie) zaznamenali mestá Bratislava, Zlaté Moravce, Levoča a Myjava. To signalizuje ich relatívne nižšiu finančnú stabilitu a potenciálne problémy v budúcnosti.

Napriek koronakríze zatiaľ dokázali mestá udržať svoju percentuálnu mieru zadlženia pod kontrolou – priemerné zadlženie miest na Slovensku počas roku 2021 síce stúplo, no iba mierne. Presnejšie, došlo k nárastu z 20,99% na 21,56%.

Aj za rok 2021 platí, že žiadne mesto v SR neprekročilo zákonnú hranicu celkového dlhu na úrovni 60% bežných príjmov predchádzajúceho roka a takisto ani prvé sankčné pásmo dlhovej brzdy pre samosprávy (50%). Mestá s relatívne vysokým dlhom sú Zlaté Moravce (48,6%), Leopoldov (42,8%), Myjava (42,6%) a Veľký Krtíš (41,9%).

O finančnej kondícii samo-

správ dobre vypovedá aj bilancia bežného účtu. Tá sleduje, ako samospráva dokáže kryť svoje bežné výdavky z bežných príjmov. Platí, že čím väčší prebytok dokáže samospráva pri svojom bežnom hospodárení vytvoriť, tým väčší priestor jej vznikne na zveľaďovanie svojho majetku. Koronakríza sa prejavila na poklese prebytkov miest a vo výsledku sa jedná o najmenej dobrú hodnotu spomedzi uplynulých 7 rokov. V roku 2021 zaznamenali kladnú bilanciú bežného účtu všetky mestá okrem dvoch – Zlaté Moravce mali deficit -1,0 % a deficitne hospodáril aj bratislavský magistrát (-0,7 %). Ostatné mestá s vykrývaním bežných výdavkov zo svojich bežných príjmov problém nemajú. Najvyšší prebytok dosiahli v Novom Meste nad Váhom (+20,2%). Priemerná bilancia bežných účtov všetkých miest dosiahla +6,33%, čo je signifikantné medziročné zhoršenie oproti hodnote +8,40% z roku 2020.

Zdroj: INEKO, spracovala -verk-

Kompletnou opravou Štefánikovej ulici radnica ukončila ŠTVRTÚ ETAPU rekonštrukcie ciest a chodníkov

Jarné a jesenné mesiace sa v rámci infraštruktúry vždy zameriavajú na opravu mestských komunikácií, a tak sa postupne pozornosť venuje tým najhorším cestám a chodníkom, ktoré si už po rokoch naozaj zaslúžili rekonštrukciu. V Ilave je ešte stále veľa ulíc, ktoré nie sú práve v lichotivom stave a je potrebné sa im postupne venovať. Radnica má v pláne v týchto etapách a balíkoch ciest a chodníkov pokračovať aj naďalej. „*Nadviažeme aj na to, čo už sme rozbehli. Opravili sme 2 km ciest, 2,8 km chodníkov a 1950 metrov štvorcových výtlkov v štyroch etapách. Pripravenú máme už aj piatu etapu, na jar by sme tak chceli opraviť Zámockú a Záhumenskú ulicu a chodník na Pivovarskej ulici,*“ uviedol primátor mesta Viktor Wiedermann.

Zrekapitulujme si, čo sa podarilo počas jednotlivých etáp v rámci mestských komunikácií urobiť:

I. ETAPA

chodník Farská - Moyzesova, chodník Moyzesa - Košecká, chodník Trenčianska (Klobušice),

Ulica Medňanská (za školou), Ulica Moyzesova

II. ETAPA

chodník od Košeckej ulice po cintorín, chodník od Farskej ulice po semafor na Strede, úprava povrchu cesty na Mierovom námestí, úprava cesty pred MŠ ILAVA na

Medňanskej ulici, chodník na Pivovarskej ulici od zberných surovín po odbočku na Skalu

III. ETAPA

Ulica Hollého, ulice Rázusova a Nešporu v Klobušiciach, chodník od železničnej stanice k mestskému úradu, ďalšia časť

chodníka na Pivovarskej ulici, jednosmerná Ulica Kpt. Nálepku po Mládežnícku ulicu

IV. ETAPA

Kalinčiakova ulica, Ulica Kpt. Nálepku, Medňanská ulica, Štefánikova ulica

-verk-

Vďaka novým stĺpom sa na Ulici J.L.Bellu konečne svieti

Ako sme už viackrát informovali, v meste prebieha postupne rekonštrukcia verejného osvetlenia, v ktorej sa bude pokračovať aj v nasledujúcich mesiacoch.

Pôvodné osvetlenie bolo v Ilave vybudované v 70. rokoch minulého storočia. Nachádza sa tu 933 svietidiel verejného osvetlenia, pričom 913 z nich je majetkom mesta a 20 v cudzom vlastníctve. Audit vyhodnotil celkovú situáciu stavu sústavy verejného osvetlenia ako nevyhovujúcu vo viacerých ohľadoch od technických noriem, cez zníženú viditeľnosť až po bezpečnosť. Náklady na rekonštrukciu sa podarilo optimalizovať zo sumy 476-tisíc eur (predpokladanej v roku 2018) na zhruba 180-tisíc eur. Takýmto spôsobom naše mesto ušetrilo viac ako 296-tisíc eur. Realizácia tohto veľkého projektu sa rozdelila na dve etapy - prvá rieši ulice Hurbanovu, Záhradnícku, Hollého, Záhumenskú, Kalinčiakovu, Jesenského, chodník a schody

vo svahu od železničnej stanice k mestskému úradu - tieto lokality sa realizujú novou elektroinštaláciou vzdušným vedením na podperných bodoch v majetku a správe SSD a sú na nich umiestnené aj nové svietidlá. O ich realizáciu sa starajú pracovníci oddelenia technických služieb mesta. Ulice Košecká, časť Kukučínovej, SNP a Medňanská boli zaradené do druhej etapy a zrealizovala ich externá spoločnosť. „*V realizácii rekonštrukcie verejného osvetlenia popri iných aktivitách pokračujeme aj naďalej. Na Hurbanovej ulici dorobíme rozhlasové vedenie, výmenu rozhlasov a rozvážača. Nasledovať budú ulice Záhradnícka a Jesenského. Vzhľadom na okolnosti sme navyše robili aj Štefánikovu ulicu a Ulicu J.L.Bellu,*“ uviedol Stanislav Rendek, vedúci TSM ILAVA s tým, že posledná spomínaná ulica bola do plánov zahrnutá dodatočne po tom, čo silný vietor spôsobil havarijnú situáciu týchto starých stĺpov.

-verk-

JESENNÁ NÁDIELKA VÝTLKOV

Nový poslanecký zbor bude rozhodovať aj o tom, ktoré ďalšie ulice prídu na rad v rámci kompletnej rekonštrukcie v tomto volebnom období. Medzitým je však potrebné dať doporiadku aj výtlky nachádzajúce sa na miestach, ktoré si ešte na väčšiu opravu musia počkať. Tie sa robia v rámci bežnej údržby komunikácií. Oddelenie technických služieb mesta sa preto v týchto dňoch pustilo aj do jesennej nádielky výtlkov. „*Oddelenie technických služieb mesta Ilava využilo*

dobrú spoluprácu s dodávateľom stavebných prác rekonštrukcií miestnych komunikácií a pri realizácii finálnej vrstvy na Ulici Štefánikovej sa realizovali výpravky najhorších výmlov v centre mesta, na Sihoti, Ulici Jesenského a Záhumenskej ulici, ktorá si vzhľadom na jej stav najviac zaslúži skorú realizáciu komplexnej rekonštrukcie,“ uviedol vedúci oddelenia technických služieb mesta Stanislav Rendek.

-tsm/verk-

Sviatok všetkých svätých má v Ilave špeciálny význam. Farský kostol všetkých svätcov totiž nesie v názve. A tak práve 1. novembra okrem cirkevného sviatku pre všetkých kresťanov, je tento deň pre veriacich v Ilave aj oslavou menín tohto kostola (meniny kostola = patrocínium).

Slávnostnú svätú omšu v tento deň celebraval don Jozef Luscoň, ktorý so súhlasom provinciála SDB na Slovensku priniesol do ilavskej farnosti relikvie dona Titusa Zemana. Don Titus je jedným zo štyroch blahoslavených (ďalšími sú: blahoslavený Metod Dominik Trčka, blahoslavený Pavol Peter Gojdič a blahoslavený Vasil Hopko), ktorí boli väznení v ilavskom žalári a posvätili toto miesto exemplárnou oddanosťou Bohu a Cirkvi. Po boku dona Luscoňa sa na tejto slávnostnej omši modlili aj dekan ilavského dekanátu Patrik Soják a kaplán ilavskej farnosti Martin Maliniak. „*Chceli by sme tieto relikvie umiestniť vo svätyni farského kostola a neskôr, ak Pán Boh dá, by boli súčasťou nového obetného stola, spoločne s relikviami ostatných spomínaných blahoslavených, aby sme ich uctievaním mohli prehľbovať svoj duchovný život, rozvíjať úctu k našim slovenským blahoslaveným a najmä prosiť o nových robotníkov do Pánovej vinice,*“ povedali veriacim počas farských oznamov. Po slávnostnej svätej omši svätých pozvali na agapé, ktoré sa uskutočnilo vonku pred farským kostolom. Podávala sa káva, čaj, rôzne druhy slaných a sladkých koláčov a veriaci sa mohli spolu rozlúče porozprávať a hochať tak, ako býva v tento deň

Kostol Všetkých svätých v Ilave dostal na svoje meniny vzácny dar – relikvie dona Titusa Zemana

v Ilave zvykom.

Kto je to don Titus Zeman?

Titus Zeman sa narodil 4. januára 1915 vo Vajnoroch pri Bratislave. Keď mal 10 rokov, po detstve, ktoré bolo poznačené častými zdravotnými problémami, sa na príhovor Panny Márie Sedembolestnej náhle uzdravil. V ten deň jej Titus v tajnosti svojho srdca prisľúbil, že „bude navždy jej synom“. Teológii študoval v Taliansku, v Ríme a v Chieri pri Turíne. Za kňaza bol vysvätený 23. júna 1940 v Turíne a keď sa potom vrátil do vlasti, predstavení ho požiadali, aby študoval chémiu a prírodné vedy. Vyučoval potom v rozličných salesiánskych inštitútoch, zatiaľ čo v pastorácii podporoval aj diecézny klérus a stal sa tiež kaplánom jednej ženskej rehoľnej kongregácie. Keď

v r. 1946 po dráme druhej svetovej vojny komunistická moc žiadala odstránenie krížov zo školských tried, Titus, ako profesor v Trnave, sa s niektorými inými postavil proti. Doplatil na to prepustením. Komunistický režim Cirkev tvrdo prenasledoval: nútené väznenie rehoľníkov v koncentračných kláštoroch, vykonštruované súdne procesy predovšetkým s biskupmi, oddelenie mladých rehoľníkov od ich predstavených... Titus Zeman sa stal, spolu s ďalšími, zodpovedným za odvážny skutok záchrany duchovných povolaní. Tajne sprevádzal novicov cez rieku Moravu a Rakúsko do Talianska, aby mohli dokončiť štúdiá teológie a byť vysvätení za kňazov. V apríli 1951 bol spolu s mnohými ďalšími zatknutý za vykonštruované obvinenia - šponáž

a velezrada. Trinásť rokov znášal väzenie, ťažko mučený, zosmiešňovaný, ponižovaný. Bratislava, Leopoldov, Ilava, Mirov, Valdice a Jáchymov so svojou strašnou „Vežou smrti“, kde bol určený na manuálne drvenie rádioaktívneho uránu, to boli miesta kalvárie Titusa Zemana. V roku 1964 ho podmienčne prepustili na slobodu, zomrel 8. januára 1969. V r. 1991 ho rehabilitačný proces vyhlásil definitívne za nevinného. Dnes samotná Cirkev číta život Titusa Zemana v pojmoch mučeníctva: to najvyššie svedectvo dané z lásky na obranu viery. V r. 2010 sa začal proces blahorečenia a svätorečenia Titusa Zemana. 30. septembra 2017 bol v Bratislave vyhlásený za blahoslaveného.

-verk/web:tituszeman.sk

Ak prechádzate cez obec Ladce, určite ste si všimli pracovný ruch v okolí kaštieľa. Práce na pamiatkovej obnove jeho západnej časti, ktoré sú realizované v rámci projektu MaHoLa (Manor House Ladce), v posledných týždňoch prešli do svojej hlavnej fázy.

Na začiatku spoločnosť Silvia Da Col Heisar, s.r.o., ktorá je vlastníkom kaštieľa, dala vyčistiť areál od veľkej časti nevhodných drevín. V ďalšom kroku sa sústredili na náročné práce v interiéri, cieľom ktorých je nahrubo pripraviť priestory budúceho kultúrno-kreatívneho centra. Tieto budú adaptované na expozíčné priestory, obchodík s regionálnymi produktmi a skromné krátkodobé ubytovanie, vrátane potrebného hygienického zázemia. Aktuálne prebiehajú práce na streche rekonštruovanej časti, kde prebieha umelecko-remeselným spôsobom výmena krytiny. Mimoriadna pozornosť sa venuje obnove krytiny oboch rožných vežíčiek, ktoré sú jedným zo symbolov kaštieľa. Všetky práce sú vykonávané na základe rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu Trenčín, ktorý na objekte priebežne vykonáva štátny pamiatkový dohľad.

Dňa 10. augusta 2022 sa v Kultúrnom dome v Ladcoch konala ďalšia z radu prezentácií, pripravených v rámci projektu obnovy západnej časti kaštieľa v Ladcoch (ďalej len „projekt MaHoLa“). Na rozdiel od prvých dvoch prednášok, orientovaných na špecifické okruhy (dejiny Židov v Ladcoch a ich osud v období 1938 – 1945 a osudy rodu Motešických, príslušníci ktorého dali kaštieľ postaviť), bolo

Začala sa obnova kaštieľa v Ladcoch

cieľom tejto prezentácie ilustrovať dynamickú históriu kaštieľa ako v období súmraku tradičnej aristokracie a vzniku nových spoločenských a ekonomických elít, tak aj v medzivojnovom období, kedy kaštieľ slúžil ako centrum najprv československej a neskôr slovenskej provincie Kongregácie dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paula. Zámerom prednášky bolo predstaviť kaštieľ Ladce vo svetle dobových udalostí, pričom suché historické údaje boli poprekadané ľahko bulvárnymi (o to viac však zapamätateľnými) správami o jeho obyvateľoch.

„Projekt MaHoLa by sme neboli schopní realizovať bez podpory Grantov EHP a Nórska, spravovanom Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. Naša vďaka patrí aj obci Ladce, ktorá je partnerom projektu MaHoLa a ktorá na naše požiadavky reaguje vždy ústretovo a konštruktívne. Ďalšími projektovými partnermi sú Odborné učilište internátne v Ladcoch a Hogskulen for gron utvikling v Bryne (Nórske kráľovstvo), zástupcov ktorých v Ladcoch privítame ešte v tomto roku. Budeme radi, ak budete pri tom,“

informovala majiteľka kaštieľa Silvia Da Col Heisar. Ako ďalej dodala, aktuálne informácie o projekte MaHoLa priebežne zverejňujú aj na webstránke projektu www.kastiel-ladce.eu. Viac o histórii kaštieľa si môžete prečítať aj v rozšírenom článku na webovom sídle mesta Ilava www.ilava.sk/aktuality.

(Tomáš Michalík)

Den s mestskou kronikárkou
Mgr. Magdalénou Kobzovou

Mestské múzeum Ilava
Ružová ulica
UTOROK
29. NOVEMBER
12:00 - 17:00

Prid'te nahliadnuť do mestských kroník. Vstup do múzea v tento deň ZDARMA.

Vzácné uniformy a vyznamenania po zosnulom manželovi darovala Marta Proszczuková ilavskému múzeu

Plk. JUDr. Rudolf Proszczuk (+ 27.3.2020) slúžil v Zbore väzenskej a justičnej stráže 28 rokov, z toho viac ako 10 rokov zastával funkciu riaditeľa ilavskej väznice (1988 – 1998). Svojou dlhoročnou prácou v náročnej službe vždy preukazoval príkladný postoj k plneniu služobných povinností. Počas služobného pomeru dosiahol hodnosť „plukovník“.

Za vzornú službu mu bolo udelených niekoľko rezortných vyznamenaní:

- 1976: „Za službu vlasti“
- 1978: „Vzorný príslušník ZNV SSR“, „Čestný odznak“
- 1982: „Obrana vlasti“
- 1984: „Medaila ZNV“
- 1985: „Medaila ZNB“
- 1986 a 1989: „Za upevňovanie priateľstva v zbrani“

Marta Proszczuková venovala múzeu veci po zosnulom manželovi súvisiace s väzenstvom v Ilave. Uniformy, vyznamenania, diplomová práca a pod. sa stali súčasťou novej historickej expozície múzea.

Pri maľovaní dokáže zabudnúť na všetko

Asi pred dvomi rokmi som sa dozvedela, že ilavská rodáčka Janka Ďeháková Staňová maľuje. Civilným povoláním zdravotná sestra, bývalá divadelníčka (DS Malá múza, ktorý 15 rokov pôsobil v Ilave) bývala v rodnom meste do svojej tridsiatky. Momentálne žije a tvorí v Čechách.

No nielen to, práve v novom domove sa začala venovať svojej najväčšej záľube – maľovaniu. Ako si k nemu našla cestu, opísala v rozhovore pre časopis Listy Slovákov a v tvorí v Čechách.

No nielen to, práve v novom domove sa začala venovať svojej najväčšej záľube – maľovaniu. Ako si k nemu našla cestu, opísala v rozhovore pre časopis Listy Slovákov a v tvorí v Čechách.

„Výtvarné umenie mi spočiatku nič nehovorilo. Dokonca ani na výtvarku som nikdy nechodila. Ale tvorba ma sprevádzala už od detstva. Tradičné dievčenské záujmy ako šitie, štrikovanie postupne prerastali v netradičné ako výroba sviečok, keramika a iné. Ako by som stále hľadala niečo, čím sa vyjadriť. Dobré to vystihuje veta mojej mamy, ktorá, keď vošla do mojej izby,

Výsledná, výtvarná olejomalba, 35x50 cm

často sa pýtala: „A teraz vyrábaš čo?“ Spomínam si, že už na základnej škole ma bavila úprava zošitov, krasopis, ktoré ma postupne priviedli ku kaligrafii. A vďaka knihám som sa ďalej sama učila rôzne druhy písma. V škole to tiež nešlo prehliadnuť, a tak som bola nástenkárkou, neskôr kronikárkou.“

Na štúdium na umeleckej škole sa necítila dosť talentovaná, no vďaka svojmu sociálnemu cíteniu zakotvila v zdravotníctve. Záujem o sebayjadrenie však neútlmala, po 20. rokoch vytiahla zo skrine olejové farby – pôvodne darček od kamarátky a príbeh sa začal. Po občasných pokusoch sa maľovaniu začala venovať intenzívne. Je samouk,

skúšala rôzne techniky a nakoniec zakotvila pri vrstvenej olejomalbe.

Ako svoj „oporný bod“ spomína dubnického výtvarníka Juraja Jaroša a jeho cenné rady. Do náročnej výtvarnej techniky ju zavedl tiež lektor Tomáš Mlejnek. V Čechách už svoje diela prezentovala aj verejne. Celou jej tvorbou sa prelína túžba zachytiť v obraze hru svetla a zvečniť ju. Rada stvárňuje hlavne ženské telo, často sú to baletky, kvety, labute... Ako sama hovorí, hľadá krásu.

Jej obrazy by sme v blízkej dobe chceli ukázať aj Ilavčanom. Snád sa to onedlho podarí, dúfa aj Jankina mama, ktorá tu žije a na talentovanú dcéru je nesmierne hrdá.

-ot-

**ELEKTROINŠTALÁCIE
PROJEKTY
REVÍZIE**

☎ **042 44 653 97**
www.hselektro.eu

**HS ELEKTRO
ILAVA**

**BLESKOZVODY
PRÍPOJKY NN
PREDAJŇA**

Ilavčanka Hanka Holbusová zažiarila v súťaži mladých žurnalistov

Mladí reportéri pre životné prostredie (Young Reporters for the Environment) je medzinárodný vzdelávací program Nadácie pre environmentálne vzdelávanie so sídlom v Kodani. Je určený mladým ľuďom vo veku 11-25 rokov. V súčasnosti je do programu YRE zapojených viac ako 275 000 študentov v 42 krajinách sveta.

V oblasti mladej environmentálnej žurnalistiky sme dlhodobo úspešní, tento rok Slováci získali dokonca dve 1. miesta, dve 2. miesta a jedno 3. miesto. Porota ocenila najmä dôslednosť slovenských mladých reportérov ako v obsahovej, tak aj vo formálnej stránke príspevkov. Tiež vyzdvihli za pozitívum lokálne témy.

Hanka Holbusová so spolužiač-

kou Cintiou Izabelou Mrvovou z dubnického gymnázia získali vo svojej vekovej kategórii (11-14 rokov) 1. miesto za reportáž o netopieroch. Gratulujeme oceneným dievčatám, ich pedagógom a rodičom k svetovému úspechu. Prečítajte si zaujímavý, inšpiratívny článok, za ktorý dievčatá získali ocenenie YRE:

Netopiere nestratili svoje útočisko

Obyvatelia bytového domu v Horných Ladoch zistili, že majú kopu nových susedov. Kolónia netopierov a iných chránených živočíchov sa usídlila v podkroví trojposchodovej bytovky. Z klasickej obnovy bytového domu sa stal ekoprojekt pod dohľadom zoológov a ministerstva životného prostredia.

Svoj domov si už pred viac ako rokom našli netopiere veľké. Ich domovom sa stala podkrovná časť bytového domu v Horných Ladoch. Podľa vyhlásenia Danky Palkechovej, environmentalistky vykonávajúcej manažment chránených živočíchov na stavbách, ide o naozajstný lietajúci poklad v každom zmysle slova: „Netopier veľký (*Myotis myotis*), ktorý bol počas obhliadky zaznamenaný, patrí v zmysle vyhlášky MŽP SR č.24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov k druhom európskeho významu a spoločenská hodnota tohto druhu je stanovená na 460 € za jedinca, čo pri 325 kusovej kolónii predstavuje 149 500 €.“

Netopiere sú podľa nej dôležité i preto, že sa živia hmyzom a inými bezstavovcami aktívnymi počas noci, plnia nezastupiteľnú funkciu, ktorú nemajú iné denné živočíchy. Pre človeka však majú netopiere ešte iný praktický význam. Rodia iba raz v roku, majú nízky počet mláďat a dožívajú sa vysokého veku.

Takéto živočíchy nedokážu rýchlo regenerovať svoje populácie po zásahu negatívnych vplyvov z prostredia, kde žijú (napr. chemické znečistenie, narušenie potravinového reťazca, strata úkrytov, fyzická likvidácia), a preto ich prítomnosť či neprítomnosť v prostredí, alebo zmeny počtu jedincov indikujú jeho celkovú kvalitu - preto sa označujú ako bio indikátory.

Svoje útočisko si tam taktiež pokúšali vybudovať belorúška domová a vrabec domový, o ktorých sa zaujímajú ornitológovia.

Veľkosť kolónie netopierov obyvatelia zaregistrovali až v čase, kedy mali plánovanú obnovu bytového domu. O tom, ako túto situáciu obyvatelia zvládli, nám poskytla niekoľko informácií predsedníčka spoločenstva vlastníkov bytov Ivana Mrvová: „Nebolo to prívelké prevrpenie. Vedeli sme, že na povale sú netopiere. Len sme nevedeli, aké sú vzácne, kolko ich je a ako ich výskyt ovplyvní rekonštrukciu bytovky. Pri podávaní žiadosti o stavebné povolenie rekonštrukcie bytovky je povinnou prílohou vyjadrenie ornitológov a zoológov k rekonštrukcii. Posudok nás naozaj prevrpal.“

V posudku sa píše, že v podkroví sa ukrýva najväčšia materská kolónia netopiera veľkého v umelom prostredí na Slovensku. Je to naozaj veľká vzácnosť a o netopierov

sa začala zaujímať vedecká obec, ministerstvo životného prostredia a tiež verejnosť. To je na jednej strane síce pekné, no na druhej strane podmienkou bolo, že rekonštrukcia bude možná iba v prípade zabezpečenia opätovného úkrytu netopierov. Rekonštrukčná firma vybudovala úkryt v podkroví, ktorý je postavený z bio materiálov, s použitím bio náterov a tiež sú využité pôvodné závesné brvná a zabezpečený bezpečný vlet a výlet netopierov. Celá rekonštrukcia bola vykonaná počas obdobia, keď boli netopiere v zimovisku.

Každý krok sa musel konzultovať so zoológmi. Nemilým prevrpením však bolo, že sa výrazne navýšil rozpočet (približne o 20 tisíc €) a skrátil čas na rekonštrukciu. Obyvatelia bytového domu to však neodradilo. Vedeli o dotáciách a výzvach, ktoré boli síce v čase covidu pozastavené, ale v blízkej budúcnosti budú uskutočnené. Mohli by uhradiť všetky výdavky

spojené s výstavbou hniezdiska.

Obyvatelia bytovky čakajú povinnosti i v budúcnosti. Ako nám povedala pani Mrvová: „Ide o významnú kolóniu netopierov, bude pravidelne sledovaná zoológmi, počítaná a monitorovaná, čiže si nemôžeme dovoliť žiadne prešľapy. Ale keďže hniezdisko je dobre zabezpečené, nepredpokladám, že by s tým bol problém. Netopiere na chodbe neciť, nepočuť a vlastne nikoho nijak neobmedzujú. Nech si u nás spokojne žijú.“

V prípade podobnej situácie, v ktorej sa ocitli obyvatelia Horných Ladičiek, treba kontaktovať oddelenie životného prostredia obecného úradu. Príklad hornoladčianskeho bytového domu je dobrým príkladom ako podporiť súžitie živočíchov a ľudí.

(Cintia Izabela Mrvová, Hana Holbusová, tercia, Gymnázium Dubnica nad Váhom)

-ot-

Hľadá sa Betlehem

Vô vianočnom období by sme radi v mestskom múzeu urobili výstavu betlehemov.

Máte doma nejaký po starých rodičoch?
Výrábate ich? Poznate šikovného remeselníka? Alebo máte chuť vyrobiť doma s deťmi či v škole so žiakmi?
Potešia nás rôzne techniky.

ZAPOŽIČAJTE SVOJ BETLEHEM NA PRÍLEŽITOSTNÚ VÝSTAVU, PRINESTE HO DO 9.12. DO MESTSKÉHO MÚZEA.

Dakujeme

JESENNÉ TVORIVÉ DIELNIČKY V MŠ ILAVA

V materských školách to na jeseň vždy oživa krásnou farebnou výzdobou. O tú sa postarajú nielen šikovné pani učiteľky a detičky počas výchovno-vzdelávacieho procesu, ale zapojení sú aj rodičia. V októbri býva zvykom, že sa v škôlke konajú jesenné tvorivé dielničky. Počas kovidového obdobia takéto stretnutia neboli

povolené a tak rodičia s deťmi nosili svoje výtvy do škôlky z domu. Atmosféra spoločného stretnutia celých rodín sa však konečne vrátila a veru ani vedenie škôlky nečakalo taký obrovský záujem a bohatú účasť. Počasie im však 18. októbra prialo a tak sa tvorilo nielen v triede, ktorá praskala vo švíkoch, ale aj na

— AKTUÁLNE —
škola, škôlka, školička...

slnečnej terase.

„Tekvičkové popoludnie dopadlo nad naše očakávania. Ďakujeme všetkým rodičom, ktorí prišli a vyrobili so svojimi ratolesťami tých najkrajších svetlonosov. Zrazu sme mali malú triedu, čo nás veľmi teší,“ zhodnotili pani učiteľky z MŠ Ilava. **-verk-**

HALLOWEENSKÁ PARTY V MŠ KLOBUŠICE

Aj v Materskej škole v Klobušiciach sa v jesennom období deti venujú rôznym aktivitám, či už pri tekvičkovej výzdobe, vonku v prírode, alebo dobrou zábavou v triedach. V stredu 19. októbra sa škôlka zmenila na triedy plné milých strašidielok, čarodejníčok či iných masiek. Pani učiteľky totiž deťom zorganizovali Halloweenku party plnú zábavných kostýmov. Všetky masky si zatancovali a zúčastnili sa rôznych hier i súťaží.

Veselá Soviáda na základnej škole

Soviádou učiteľka nazvali zábavné popoludnie, ktoré naplnili súťažami pre žiakov školy. V päť členných družstvách vymýšľali názov pre svoju skupinku, hľadali písmená a tvorili slová. Krmili strašidlo a lietali na metle. Zahrali sa na spisovateľov, vymýšľali básničky a vyskúšali si obratnosť v sovom twisteri a bottleflpe.

Niektorí žiaci i dospeláci prišli aj v maskách. Nechýbala medzi nimi ani Baba Jaga, ktorá ich za odmenu povozila vo fúriku. Krásne slnečné popoludnie sprevádzalo počas soviády aj deti v ŠKD, ktorého sa zúčastnili. Premenili

sa tak na rôzne strašidlá a vkĺzli do samotného diania súťaží a odmen. Nie všetky deti získali nejakú cenu tak ich odmenou sa stala veselá zábava a príjemný zážitok, za ktorý ďakujeme pani učiteľke Frýdeckej a pani Koyšovej.

Ďakovanie patrí aj všetkým ostatným pedagogickým zamestnancom, ale i ôsmakom a deviatakom, ako aj žiakom zo 7.C, ktorí sa zapojili do prípravy a realizácie Soviády.

Tešíme sa s Vami na stretnutie aj o rok.

(Koyšová, Pavleková)

Deti zo špeciálnych škôl v Strašidielni vytvorili nápadité jesenné aranžmány

ŠPECIÁLNA ZÁKLADNÁ ŠKOLA V ILAVE UŽ TRADIČNE PO ÔSMY RAZ ZORGANOZOVALA V PRIESTOROCH DOMU KULTÚRY KRAJSKÉ PODUJATIE S NÁZVOM STRAŠIDIELŇA.

Jeseň je plná jesenných plodov, ktoré sú dobre využiteľné pri tvorení rôznych postavičiek, strašidielok, ozdobených tekvičiek, svetlonosov a jesenných ikebán. A to je to pravé pre Strašidielňu – jesennú tvorivosť žiakov špeciálnych ZŠ.

„**Veľmi často s deťmi chodíme na prechádzky či k Váhu, alebo na Lašteký a zbierame prírodný materiál, z ktorého potom s deťmi tvoríme. Prvé dva ročníky jesenných tvorivých dielničiek, ktoré sme nazvali Strašidielňa, sa konali iba v rámci našej školy. Neskôr vznikol nápad spojiť sa s ostatnými špeciálnymi školami, aby z toho vznikla veľká spoločná krajská aktivita,**“ povedala nám Miroslava Kušnierová, pedagogička zo ŠZŠ ILAVA. V tomto roku sa konal už 8. ročník jesenných tvorivých aktivít špeciálnych základných škôl z Trenčianskeho kraja. Pozvanie prijali špeciálne školy z Dubnice, Púchova, Pov. Bystrice, Trenčína, Nového Mesta nad Váhom a Trenčianskej Teplej.

„**Vyberáme žiakov, o ktorých vieme, že majú fantáziu a vedia tvoriť, ale aj takých, ktorých potrebujeme podporiť v tom, aby sa viac presadili a nebáli sa. Tým, že tu nemajú iba svoj kolektív, ktorý už dobre poznajú, ale aj deti z iných škôl, vytvárajú si**

nové kamarátstva a vidia, že sa nemusia hanbiť za svoju prácu,“ prezradila nám M. Kušnierová viac o samotných žiakoch a tvorcoch. A tí sa veru nemali za čo hanbiť. Pod vedením svojich učiteliek ukázali svoju tvorivosť a zaujímavé nápady. Ich výrobky sú krásne, nápadité a farebné, ako sa na jesennú tematiku patrí. „**Všetky deti sú šikovné, pre ne je pracovné vyučovanie a takáto činnosť veľmi dôležitá. Uplatnia sa iba pri pomocných prácach a toto im veľmi pomáha,**“ dodala pani učiteľka. Každý žiak si odniesol odmenu v podobe balíčkov s chutnými domácimi dobrotami. Výtvory z prírodných materiálov zdobia vestibul Domu kultúry v Ilave a niektoré z nich si môžete pozrieť aj vo výklade mestského infocentra.

-verk,šzš-

REAKCIA NA ČLÁNOK V IM 10

Po prečítaní Ilavského mesačníka č. 10 som bol výrazne rozhorčený vyjadreniami kandidáta na primátora pána Gregušku, ktorý okrem neadekvátneho kritizovania súčasného primátora nevhodným útočným spôsobom, sa na záver jedného zo svojich výrokov vyjadril, že „Dôchodcom súčasný primátor vybudoval turistické centrum, kde sa nám odprezentoval izraelský veľvyslanec. Na základe čoho asi zlacnel chlieb v Ilave.“

Dovoľte aby som konštatoval, že takéto vyjadrenie zaváňa extrémizmom a hrubou nekorektnosťou.

P. Traubner

Univerzita tretieho veku na kolesách

Októbrový Svetový deň reumatizmu sme si v našej pobočke v Ilave pripomenuli zájazdom do ČR a do Prahy. Zájazd sme si sami povýšili na zájazd poznávací. A ak by aj toto bolo málo, tak s ohľadom na vekové zloženie sme premenovali poznávací zájazd na fiktívnu UTV na kolesách, to je Univerzita tretieho veku na kolesách, nakoľko sme cestovali autobusom.

Už cestou do Prahy sme si hovorili zaujímavosti o miestach, okolo ktorých sme prechádzali a tak sme si pripomenuli Jána Amosa Komenského, stručne jeho život a osud. Keď sme prechádzali okolo Uherského Hradišťa, pri prejazde rieky Moravy nám nedalo nespomenúť Baťov kanál vybudovaný v rokoch 1935 až 1938, jeho účel, ako i jeho tvorca pána Baťu. O niekoľko minút bol už na obzore hrad Buchlov a pri troške fantázie sme si predstavovali obdobie, keď tam na prelome 17. a 18. storočia býval majiteľ Jan Dětrich z Petřvaldu so svojou láskou Anežkou Eleonórou, ktorej sa tam nepáčilo, lebo tam stále fúkalo a ona pochádzala z teplejšieho a slnečného Talianska. Milujúci partner jej preto dal postaviť zámok v Buchloviciach. Na tomto zámku sa v roku 1908 stretli rakúsky a ruský minister zahraničných vecí a pokúšali si rozdeliť sféry vplyvu na juhu Uhorska a Rakúska. Že sa im to nepodarilo, bolo zrejme už v roku 1914, kedy vypukla 1. sv. vojna a práve z tohto zámku bol odoslaný telegram vypovedajúci Srbsku vojnu.

Pri prejazde okolo Brna dostal jeden z účastníkov SMS, ku ktorej bolo napísané: „Dedko na medicíne v prvom ročníku je nás na cvičeniach 19, z toho je nás 8 zo Slovenska“. Tešíme sa a dúfame, že po ukončení sa všetci vrátia na Slovensko.

Druhý deň sme mali bohatý,

ráno sme sa na Vyšehrade oboznámili aj s jeho históriou. Na národnom cintoríne sme postáli pri hrobe Waldemara Matušku, a tiež pri hrobe Hanky Zagorovej. Po návrate do centra Prahy sme si urobili prechádzku po Novom Meste Pražskom až k Orloju na Staromestskom námestí. Po prezretí apoštolov na Orloji sme si užili voľno. V nedeľu sme začali účasťou na omši v Katedrále sv. Víta, Vojtecha a Václava, stručným oboznámením sa so stavbou chrámu a jeho staviteľmi. Prišlo nám i počasie, a tak cesta po „kráľovskej ceste“ bola príjemnou prechádzkou až na Staromestské námestie. Že bol Karol IV. významný panovník a za jeho vládnutia Praha zažívala zlatý vek, sa učí bežne na hodinách dejepisu. Karol IV. ovplyvňoval aj dianie na Slovensku a v Uhrách. V roku 1335 bol na Trenčianskom hrade spoluúčastný dohody tzv. Trenčianskeho mieru, vo Vyšehrade dojednával svadbu svojej dcéry Markéty s Ľudovítom I., synom uhorského kráľa a svadbu s jeho treťou manželkou Annou Svidnickou mal na Devíne. A ak zahrnieme do našej UTV aj projekt „Pohnime sa s reumou“, tak môžeme prehlásiť, že táto 55-členná skupina „študentov“ ušla za dva dni spolu 962,5 km a 1 925 000 krokov, aj keď to bolo väčšinou bez paličiek. A „najmladšia dáma“, účastníčka Irenka, mala „len“ 84 rokov.

-josros-

POĎAKOVANIE

ZO nepočujúcich v Ilave a jej členovia touto cestou ďakujú predsedkyňi pani Janke Gajdošovej, ktorá sa po celý rok starala a zabezpečovala rôzne akcie pre svojich členov. Naposledy sme absolvovali päťdňový pobyt v Piešťanoch v hoteli Harmónia. Počas pobytu každý absolvoval dve procedúry, ktoré prospeli

aktuálne
NAPÍSAI STE
NÁM

zdraviu. Okrem iného počas pobytu nechýbala dobrá nálada, harmonika, spev a tanec. Radi si to v budúcom roku zopakujeme. Ešte nás čaká návšteva mesta Innsbruck a vianočné trhy. Na záver ešte raz veľké ďakujeme.

-prsz-

Novembrový dušičkový čas...

1. novembra sme si pripomenuli cirkevne prikázaný sviatok Všetkých svätých. Na stredu 2. novembra pripadla Pamiatka zosnulých, ľudovo známa ako Dušičky. Oba dni charakterizujú spomienky na tých, ktorí už nie sú medzi nami, návštevy cintorínov, zapáľovanie sviečok na hrobch blízkych a ich zdobenie kvetmi.

Cirkev oddáva spája s týmto sviatkom nádej na vzkriesenie. Duchovní zvyčajne pripomínajú, že tento deň má byť dňom radosti a nádeje, nie strachu či smútku. Kroky mnohých z nás v tieto dni viedli ku hrobom svojich najbližších, priateľov a známych. Spomíname, rozjíname a posielame pozdravy hore...

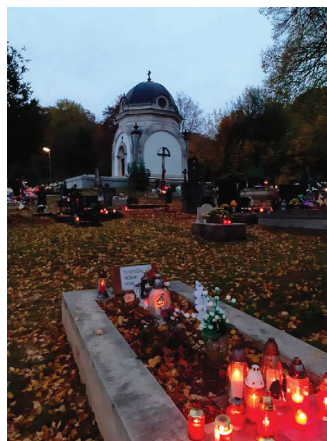
Na cintorínoch v Ilave a Klobušiciach máme viacero pamätných hrobov, o ktoré sa príbuzní nesta-

rajú, lebo nijakí už nie sú, prípadne žijú veľmi ďaleko. Každoročne ich preto zamestnanci mesta a členovia ZPOZu upravujú, ozdobia vencom, zapália sviečku.

V Klobušiciach máme pochovaných viacero obyvateľov z tamojšieho kaštieľa, no najznámejším miestom posledného odpočinku na cintoríne je hrobka Gábora Barossa. Jeho otec je pochorovaný na cintoríne v Ilave, je tu tiež hrob kňaza a regionálneho historika Jozefa Chorényiho, či partizána Vychopeňa... a pod. Ostatným vzácnym ľuďom, ktorí mestu nezištné pomáhali a sú u nás pochorovaní, no o miesto ich posledného odpočinku sa starajú príbuzní, zapálime aspoň sviečku, venujeme spomienku, modlitbu...

-verk-

Foto: O. Tomášová

**„Do listia novembra
spomienka zas padá.
Má krásnu vôňu tento
zvláštny čas.
A človek človeka,
život život hľadá...
Smrť niečo končí.
Stretneme sa raz...?“**

V roku 2022 nás navždy opustili:

Haluščík Štefan, Kalinová Emília, Rohoňová Lýdia, Siranová Gizela, Nagy Roman, Garažiová Božena, Holba Jozef, Bystrický Kamil, Vráblová Eva, Hnilica Juraj, Hebrová Štefánia, Vojtáš Ladislav, Novotka Milan, Kubík Stanislav, Behan Jozef, Turček Ján, Kvasnica Jaroslav, Packová Anna, Teicher Elemír MUDr., Banková Vilma, Marjak Anton, Rebrová Irena, Bezecný Pavol, Martinisková Ludmila, Sabadka Ivan, Žilka Ján, Ďuriš Pavol, Hanková Mária, Rovňanská Vlasta Mgr., Fatura Milan, Kališ Karol Ing., Suchánková Anna, Kováč Stanislav, Ondrejčka Ondrej, Vanko Štefan, Fuka Ladislav, Stratený Ľubomír, Janušková Ludmila, Martechík Anton, Šeligová Verona, Hrubiško Pavol, Podskočová Emília, Rajcová Irena, Hudecová Bohumila, Paholková Angela, Košíková Matilda, Babek Ivan, Geregová Mária, Paško Ladislav, Michalke Daniel, Bohuš Toman, Miroslav Hajas, Magdaléna Macková, Helena Mikulčíková, Ján Gálik, Peter Kubiš

**Navždy zostanete
v našich srdciach!**

SPOMIENKA

**„Už nikdy nevráti sa,
čo nám osud vzal...
Už len kyticu kvetov
Ti môžeme na hrob dať,
sviečku zapáliť
a ticho spomínať...“**

Dňa 16. novembra 2022 uplynie rok od úmrtia pána Viktora JANUŠKA.

S láskou spomínajú manželka, synovia s rodinami, vnučka Alenka a vnuci.

SPOMIENKA

**Čas plynie ako tichej rieky
prúd, kto Ťa mal rád,
nedokáže zabudnúť.**

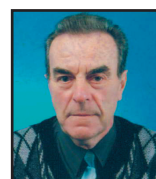
Dňa 16. novembra 2022 uplynie rok, čo nás navždy opustila naša mamička, babička a prababička Jozefína FILIPOVÁ, rod. Vranová.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. S láskou spomína smútiaca rodina.

SPOMIENKA

Dňa 27. decembra 2022 si s bolesťou v srdci pripomenieme 5. výročie náhleho odchodu nášho drahého manžela, otca, dedka a pradedka Pavla KOPČANA.

**Človek odchádza, ale to
krásne od neho
zostáva v nás.
Že čas žiaľ zahojí,
je len veľký klam.
Čím ďalej ubieha,
tým väčší chýbaš nám!
Nech spíš ticho a sníváš
už večný sen,
v modlitbách sme s Tebou
každý deň.**

Venujte mu spolu s nami tichú spomienku. Smútiaca rodina.

NOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA PRE OBČANOV

Centrum sociálnych služieb AVE bude poskytovať od januára 2023 občanom novú sociálnu službu: Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci v domácom prostredí.

Systém IDA /Inteligentná Domáca Asistentka/ bude doslova „šitý na mieru“ prijímateľovi. V prípade vzniku rizikovej situácie systém IDA sám vyšle signál o možnom probléme blízkej osobe, ktorú si určil prijímateľ sám ako dohliadajúcu osobu. Dohliadajúca osoba preverí situáciu spätným zavolaním a v prípade potreby zabezpečí prívolať pomoc. Dohliadajúcou osobou môže byť blízka osoba ako napríklad rodinný príslušník, sused, rodinný známy a pod.

Služba je určená pre:

- seniorov žijúcich osamote
- osoby s rizikovým ochorením
- pacientov, ktorí sa zotavujú doma
- osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

IDA je založená na nepretržitom monitorovaní domácich priestorov prijímateľa pomocou relevantných senzorov ako aj monitorovaní jeho pohybu mimo domácnosti. Zaznamenané signály budú spracované a za pomoci rôznych algoritmov vyhodnocované, čo umožní systému identifikovať vznik neštandardnej situácie vyžadujúcej potrebnú pomoc. Systém na rizikovú situáciu následne upovedomí dohliadajúcu osobu zaslaním krátkej písomnej správy.

Pri poskytovaní sociálnej služby je v domácnosti prijímateľa nainštalovaný elektronický systém IDA, pozostávajúci zo senzorov pohybu, riadiacej jednotky, SOS tlačidla a GPS trackera. Systém IDA funguje bez kamier a mikrofónov, nesleduje a nenarušá súkromie prijímateľa. Pre poskytovanie služby je potrebné internetové pripojenie.

Zapožičanie monitorovacej sady IDA, jej inštalácia a nastavenie v domácnosti klienta a prípadné servisné služby sú bezplatné.

INFO: PO-PIA od 8:00-15:00 hod.

Tel.č. 0901 918 562, 0901 918 564, 042 4421292

Adresa: CSS AVE, Športovcov 671/23, Dubnica nad Váhom

Web: www.tsk.sk /sekcia IDA

ZATEPLOVANIE DOMOV FASÁD

**Rekonštrukcie domov a bytov
Zámková dlažba • Oplotenia**

Strechy • Altánky • Prístrešky

Izolácie • Čistenie a nátery strešných krytín

Tel. 0910 331 137

VYPRAŤÁVANIE

**domov, bytov,
garáží, pivníc, povál
a nebezpečného odpadu
zo striech a iných.**

Tel. 0910 331 137

ILAVSKÝ MESAČNÍK

Kultúrno-spoločenské noviny obyvateľov mesta Ilava. Vydáva: Mestský úrad Ilava, IČO: 00317331, Mierové námestie, 019 01 Ilava. Adresa redakcie a inzertného oddelenia IM: Dom kultúry Ilava, Ul. Párska 84/5, 01901 Ilava Tel.: 042 44 555 70-72. Šéfredaktor:

Mgr. Veronika Klobučníková, e-mail: ilavskymesacnik@ilava.sk, veronika.klobucnikova@ilava.sk. Redakcia Ilavského mesačníka: Anna Riecka, Janette Šedová Janušková, Olga Tomášová. Korektúra: Mgr. Magdaléna Kobzová. Grafická príprava: RA-VA, s. r. o. Tlač: ASSA, spol.s.r.o. Púchov. Číslo povolenia: SK OMT - 16. Rozširuje DK Ilava. Náklad: 2 200 ks. EV 3868/09 Príspevky nehonorujeme. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, prípadne nezverejnenie materiálov. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. ISSN 13 38-9262

Finanční poradcovia - rodáci z Košec, majú kanceláriu v Ilave

RUŽOVÁ 111/16 , 019 01 ILAVA

Hľadáš prácu alebo privyrobenie popri škole, robote?

Máš možnosť využívať:
-flexibilný čas, osobnostný rozvoj,
nadpriemerný príjem, firemné dovolenky,
dôchodkový účet, kariéra...

+421 944 516 052

www.matejremsik.sk

[financie_matej_remsik](https://www.instagram.com/financie_matej_remsik)

REFERENCIE

Mafo, chcem sa Ti veľmi pekne poďakovať. Ocinovi vyplatili poisťku, zo starého úrazu. Som veľmi spokojná s Tvojou prácou. Ďakujem.

Dominika K.

Ahoj Matko. Si super. Neni veľa ľudí v mojom okolí na ktorých je taky spolah ako na teba. Ďakujem pekne.

Marián Ž.

REFERENCIE

Ústretovo sa nám venovala, snažila sa nám ukázať to najlepšie, čo je pre nás, čo sa týka rodinnej poisťky a refinancovania úveru, vždy za nami prišla, urobila si čas kedy sme potrebovali my. Skvelý servis pre klientov. Odporúčam a ďakujeme

Mária M.

+421 910 300 726

ivana.remsikova@spfinance.sk

[ivana.remsikova](https://www.instagram.com/ivana.remsikova)

Čomu sa venujeme ?

BÝVANIE

- Hypotéky
- Spotrebné úvery

POISTENIE

- Životné
- Úrazové
- Nehnutelnosti
- Domácnosti
- Havarijné
- PZP
- Zodpovednosti
- Cestovné
- Podnikateľov

DÔCHODOK

- 2. pilier
- 3. pilier
- Osobný

BUDOVANIE MAJETKU

- Investovanie
- Sporenie

EXTRA PONUKA

- Spolupráca HPČ
- Spolupráca VPČ

ADVENT

2022

V ILAVE

27.11. Prvá adventná nedela
nedela
Koncert kapely **KAPUCÍNÍ**
17.00 h / Farský kostol Ilava, vstupné dobrovoľné
18.00 h / Zasvetenie 1. sviece na adventnom venci, posvätenie vencia

4.12. Druhá adventná nedela
nedela
DÚHALKA - vianočné turné
16.00 h / Dom kultúry Ilava, vstupné 9 €, predpredaj
18.00 h / Zasvetenie 2. sviece na adventnom venci
ZMIEŠANÝ SPEVÁCKY ZBOR ILAVČAN

5.12. Stretnutie so sv. MIKULÁŠOM a jeho pomocníkmi
pondelok
16.30 h / Na Mierovom námestí obdaruje deti

8.12. Tajomstvá vianočného krbu
štvrtok
Divadelný koncert plný spomienok, zábavných príhod a melancholických úvah na tému Vianoc. Účinkujú: **THOMAS PUSKAILER, KARIN OLASOVÁ, PETRA HUMEŇANSKÁ, KATARÍNA IVANKOVÁ**
18.00 h / Dom kultúry Ilava, vstupné 15 €, predpredaj

11.12. Tretia adventná nedela
nedela
Vianočný koncert **tanečného odboru ZUŠ ILAVA**
16.00 h / Dom kultúry Ilava
18.00 h / Zasvetenie 3. sviece na adventnom venci

16.12. Vianočné trhy na Mierovom námestí
piatok
Predajné stánky, rôzne dobroty, punč, kultúrny program

18.12. Štvrtá adventná nedela
nedela
Daj Boh šťastia. Tradičný koncert domácich súborov. Účinkujú: **FS STRÁŽOV, DFS LAŠTEK, deti ilavských škôl**
16.00 h / Dom kultúry Ilava
18.00 h / Zasvetenie 4. sviece na adventnom venci

21.12. Rozprávkové čaro Vianoc - prekvapenie pre deti
streda
17.00 h / V malom parku pri mestskom úrade

30.12. Vianočný koncert
piatok
ZMIEŠANÉHO SPEVÁCKEHO ZBORU ILAVČAN
18.30 h / Farský kostol Ilava / po sv. omši/

1.1.2023 Novoročný prípitok s primátorom mesta
nedela
14.00 h / Mierové námestie Ilava

Zmena programu vyhradené

www.ilava.sk f Mesto Ilava-oficiálna stránka mesta f Infocentrum Ilava i Mesto_Ilava

DÚHALKA

Vianočné turné

4.12.2022

Z Krajiny za Dúhou k Vám prichádza usmievavá, zvedavá a odvážna Dúhalka. Budete sa spolu smiať, spievať, tancovať a svet okolo seba spoznávať...

16.00 HOD.

VSTUPNÉ 9 €
Detičky do 1 roka zdarma. Predpredaj v dome kultúry, knižnici a v infocentre

DOM KULTÚRY ILAVA

www.ilava.sk f Mesto Ilava-oficiálna stránka mesta f Infocentrum Ilava i Mesto_Ilava

divadlo komédie

vianočný divadelný koncert

TAJOMSTVÁ VIANOČNÉHO KRBU

Thomas PUSKAILER

Katarína IVANKOVÁ / Karin OLASOVÁ / Petra HUMEŇANSKÁ

8. decembra 2022 o 18:00 h v DK ILAVA

Vstupenky zakúpite v dome kultúry, mestskej knižnici a infocentre, CENA: 15 eur

Modální partneri: **slovenka**, **in.ba**, **bigmedia**, **ticketportal**

Vstupenky v sieti: **CULTUS**, **esothys**, **Saladay-eco**, **LOMBARDI**

KÚPELE TRENCIANSKE TEPLICE

KÚPELE V REGIÓNE

„PRAVÝ ODDYCH V PRAVÝCH KÚPEĽOCH“

1.12. 2022 - 28.2. 2023

Vyskúšajte jedinečné účinky termálnej vody v bazénoch

Sina - Hammam, PI - MUDr. A.Čapka, PII, PIII a PK - Krym

vstup do termálnych bazénov je možný len pre osoby nad 18 rokov

Zľavy nie sú kumulovateľné, sú neprenosné a platia vždy pre 1 osobu po preukázaní sa občianskym preukazom s trvalým pobytom v zmluvnom meste / obci v rámci akcie Kúpele v regióne. Vstup do bazénov je podmienený ich voľnou kapacitou (odporúčame včasnú rezerváciu termálnych bazénov).

Zmena režimu vstupov je vyhradená a riadi sa podľa aktuálnej epidemiologickej situácie a nastavenia RÚVZ.

50% zľava

Rezervácie a predaj procedúr v budove Kaštiel:

PO - NE: 8:00-17:30 hod. +421/32/6514 140 (775) www.kupele-teplice.sk